



Member of the International Baby Food Action Network

K jednání Komise pro výživu kojenců a malých dětí 10. 6. 2025

Vzhledem k tomu, že se nemohu osobně zúčastnit jednání Komise 10. 6. 2025, zasílám tímto písemné stanovisko a návrh usnesení. Prosím o rozeslání či vytištění členstvu Komise a zároveň přečtení na jednání.

Předem děkuji za součinnost,

Ing. Andrea Kredbová

Ad bod 3 programu - Kulatý stůl Výživa kojenců a malých dětí vs. marketing: Jak efektivně chránit zdraví žen a dětí? v PSP ČR

Chtěla bych jménem spolku **SpoKojení, z. s.** velmi ocenit organizátory kulatého stolu *Výživa kojenců a malých dětí vs. marketing: Jak efektivně chránit zdraví žen a dětí?*, který se uskutečnil v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Tuto akci považujeme za **významný milník**, který umožnil otevřenou a odborně podloženou debatu v prostředí, jež zohledňuje jak **mezinárodní doporučení a zkušenosti**, tak **český právní a politický kontext**. Zvláště důležité bylo, že se u jednoho stolu setkali zástupci a zástupkyně různých politických stran, státní správy, zdravotnického i neziskového sektoru, a že debata probíhala v respektujícím a konstruktivním duchu.

Velmi pozitivně hodnotíme také skutečnost, že jednotliví účastníci a účastnice transparentně deklarovali svou případnou vazbu na komerční subjekty a otevřeně informovali o svém odborném působení. Tento přístup odpovídá mezinárodním standardům v oblasti etiky, veřejného zdraví a ochrany zájmů zranitelných skupin. Věříme, že právě taková transparentnost a otevřenost je klíčová pro **posilování důvěry odborné i laické veřejnosti** a pro vytváření prostředí, kde má odborná diskuse skutečnou váhu.

Jsme přesvědčeni, že poznatky a podněty, které během tohoto kulatého stolu zazněly, mohou obohatit také další práci Komise pro výživu kojenců a malých dětí.

Za spolek SpoKojení děkujeme za možnost být u toho – a těšíme se na další systémové kroky ve prospěch zdraví nejmenších dětí a jejich rodičů.

K zaslané Analýze dodržování Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka prostřednictvím protokolu NetCode (Státní zdravotní ústav)

Velmi oceňujeme, že v České republice byla realizována analýza podle protokolu NetCode. Ke zveřejnění zprávě však máme několik připomínek a je nám líto, že jsme neměli možnost se s jejím obsahem seznámit předem, aby bylo možné některé záležitosti upravit ještě před jejím zveřejněním. **Níže zmíněné nedostatky pak zbytečně velmi potřebnou analýzu, která obsahuje řadu zajímavých zjištění, degradují** – mohou vést ke zpochybnění jinak velmi potřebného obsahu i ke zmatení veřejnosti (viz analýza právního stavu v ČR a postavení Kodexu v mezinárodním právu). Vzhledem k citlivosti tématu a důležitosti regulace marketingu v oblasti výživy kojenců je právě preciznost a věcná přesnost zásadní.

1. Doporučení WHO i Ministerstva zdravotnictví ke kojení

Na str. 5 (Slovo úvodem) se uvádí, že „Světová zdravotnická organizace doporučuje výhradně kojit do ukončeného šestého měsíce a kojit i nadále s příkrmy do 2 let věku dítěte.“ Obdobně pak str. 129 a následující. Tato nepřesnost byla následně **reprodukována i v návazné tiskové zprávě** Státního zdravotního ústavu. Světová zdravotnická organizace i Ministerstvo zdravotnictví přitom doporučují kojit s komplementární stravou do dvou **a více let** dítěte. I z tohoto důvodu Mezinárodní kodex marketingu reguluje reklamu na komerční dětskou výživu do 3 let věku dítěte.

Dovolujeme si upozornit, že výroky typu „pokračovat v kojení až do dvou let věku dítěte“ jsou **typické pro průmysl komerční dětské výživy** (namátkou [banner Nutrilonu v lékárně Benu](#), [poradna Nutriclubu](#), [Nestlé Baby Club](#) apod.). Otázkou ovšem je, proč je přejímá Státní zdravotní ústav.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ. Věříme, že kojení je ideálním výživovým začátkem pro miminka a plně podporujeme doporučení Světové zdravotnické organizace o výlučném kojení po dobu prvních šesti měsíců života a následováním zavedením vhodných výživných příkrmů spolu s pokračujícím kojením až do dvou let věku dítěte. Také si uvědomujeme, že kojení nemusí být vždy vhodnou možností pro rodiče. Jak krmit své dítě a rady ohledně zavedení příkrmů vám doporučujeme konzultovat s lékařem nebo kvalifikovaným odborníkem v oblasti dětské výživy. Pokud se rozhodnete nekojit, pamatujte, že takové rozhodnutí může být obtížné zvrátit a má sociální a finanční důsledky. Zavedení částečného krmení z lahve snižuje zásobu mateřského mléka. Kojenecká výživa by měla být vždy připravována, používána a skladována podle pokynů na etiketě, aby se předešlo zdravotním rizikům dítěte.

Copyright © 2025 Nestlé Česko s.r.o.



Na druhou stranu je pro úplnost nutné upozornit, že **část komerčních společností reflektuje pouze doporučení k výlučnému kojení do ukončeného 6. měsíce věku dítěte či vůbec toto doporučení nezmiňuje** (srov. tvrzení Analýzy ze strany 115 - „tato upozornění [na webových stránkách] jsou v souladu s doporučeními WHO).



Home > Naše produkty > Kojení

Důležité upozornění

Kojení je nejpřirozenějším způsobem výživy kojence zejména v prvních 6 měsících života. Mateřské mléko svým složením poskytuje vašemu dítěti vše potřebné, proto dbejte, aby vaše strava byla pestrá a vyvážená. O způsobu kojení se poraďte s vaším lékařem nebo porodní sestrou/asistentkou.

Pokud z jakéhokoli důvodu nemůžete kojit, zvolte po poradě s pediatrem vhodné kojenecké mléko. Pokud nekojíte nebo dokrmujete lavičkou, neustále se snižuje tvorba vašeho mléka. Před používáním počáteční mléčné výživy berte v úvahu sociální a finanční důsledky vašeho rozhodnutí. Aby nedošlo k ohrožení zdraví vašeho dítěte, pečlivě dodržujte návod na přípravu, dávkování a uchovávání výrobku podle pokynů doporučených výrobcem.

Zavřením tohoto okna se dostanete k předchozí nabídce. Pokud se rozhodnete pokračovat, stvrzujete tímto, že Vám budou tyto informace zobrazeny za účelem vzdělávání na základě Vaší individuální žádosti.

Kliknutím na „Rozumím“ potvrzují že rozumím tomuto sdělení a již nepotřebuji zobrazovat tyto informace.

Rozumím
Zrušit

Důležité upozornění

Světová zdravotnická organizace (WHO) doporučuje výlučné kojení dětí během prvních 6 měsíců života.

Bebivita plně podporuje toto doporučení, protože mateřské mléko je nejlepší způsob výživy pro vaše dítě.

Chystáte-li se začít s náhradní kojeneckou výživou, poraďte se s lékařem, porodní asistentkou či poradcem v oblasti kojení.

- ☐ Přečetla jsem si toto upozornění a chtěla bych pokračovat k informacím o počáteční a pokračovací mléčné kojenecké výživě. Prosím, nezobrazujte mi znovu toto upozornění.

[Pro pokračování klikněte zde](#)

Důležité upozornění:

Kojení je nejvhodnější způsob výživy kojenců. Mateřské mléko je v prvních měsících života to nejlepší - obsahuje vše, co Vaše dítě potřebuje ke zdravému vývoji. Poskytuje ochranu před různými nemocemi a další výhody pro Vás i Vaše dítě. Poradte se s lékařem, porodní asistentkou či laktiční poradkyní, pokud se rozhodnete přestat kojit, dokrmovat kojeneckým mlékem, nebo jakou výživu zvolit pro Vaše dítě. Změnit toto rozhodnutí může být nevratné - používání náhradní kojenecké výživy může snížit Vaši schopnost kojit.

V této souvislosti zvažte také sociální a finanční dopad Vašeho rozhodnutí. Pro zdraví dítěte kojeneckou výživu vždy používejte, a uchovávejte dle návodu na obalu výrobku. Pokud zahájíte příkrmování pro doplnění mléčné stravy, přizpůsobte příkrmy individuálním potřebám dítěte. Informace na následujících stránkách poskytují přehled o výživě kojenců a výrobcích HiPP.

- ☐ Rozumím tomuto upozornění a již nepotřebuji zobrazovat tyto informace.

[Pokračovat](#)

Hami:

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Kojení je nejpřirozenějším způsobem výživy kojenců a poskytuje vám oběma mnoho výhod. Je důležité, aby po dobu, kdy budete kojit, byla vaše strava zdravá, pestrá a vyvážená. Pokud se rozhodnete přestat kojit nebo začít děťátko dokrmovat kojeneckým mlékem, může to snížit vaši schopnost kojit a změnit toto rozhodnutí může být později nevratné. Před začátkem použití počáteční mléčné výživy vám doporučujeme přemýšlet také o sociálním a finančním dopadu vašeho rozhodnutí. Pro zdraví dítěte je důležité vždy dodržovat návod na přípravu, dávkování a skladování výrobku doporučené výrobcem. Pro nejlepší rozhodnutí, jakou výživu zvolit pro vaše děťátko, požádejte o radu svého pediatra.



Rozumím doporučení a už ho nepotřebuji zobrazovat

Pokračovat

2. Status Kodexu v mezinárodním právu

Na str. 8 Analýzy se uvádí, že „Kodex má status doporučení, členské státy nejsou povinny začlenit jeho ustanovení do vlastní legislativy.“; obdobně pak na str. 10 „Vzhledem k tomu, že Kodex má status doporučení, nejsou je členské země povinny zapracovat do svých právních předpisů.“ Přestože je pravdou, že Kodex byl skutečně v roce 1981 přijat jako doporučení, protože v době projednávání měly členské státy za to, že jednoznačná vůle členských států bude stačit k tomu, aby mu dodala dostatečnou váhu. Nicméně vzhledem k tomu, že se tento předpoklad nenaplnil, postupně se **změnila i jeho pozice z hlediska mezinárodního práva**. V mezidobě byla přijata Úmluva OSN o právech dítěte a jak výslovně uvádí Výbor OSN pro práva dítěte např. ve svých obecných komentářích z roku 2013, státy mají povinnost implementovat Kodex do svého právního řádu. **Není zřejmé, proč se Státní zdravotní ústav od této (i vládou ČR) akceptované interpretace Úmluvy OSN o právech dítěte odklonil.**

3. Implementace Kodexu v evropském a českém právu

Není zřejmé, proč na straně 10 místo odkazů na právní předpisy jakožto primární zdroje Analýza cituje *Příručku pro provozovatele potravinářských podniků k označování potravin*. Dále je záhadou, proč Analýza nejprve cituje český zákon o regulaci reklamy, namísto přímo použitelných evropských nařízení, která tuto oblast upravují - vč. v textu **zmíněných zdravotních a výživových tvrzení**, která jsou nařízeními Komise v přenesené působnosti 2016/127 a 2016/128 **v některých případech zakázána zcela**.

4. Limity Analýzy

Strana 78 vyčítá metodice zaměřené na ochranu kojení, že neobsahuje také podporu kojení – na kterou však logicky takto zaměřený dokument ani nemíří. Je důležité rozlišovat mezi ochranou, podporou a propagací kojení, které tvoří tři odlišné, i když propojené pilíře přístupu doporučeného WHO. Metodika, jejímž cílem je sledovat dodržování pravidel ochrany před

komerčním vlivem, se tedy nutně soustředí na oblast regulace marketingu a není nástrojem podpory ve smyslu poradenství či vytváření podmínek pro kojení.

Limitem Analýzy z našeho pohledu je to, že:

1. kriticky nezkoumá otevřené odpovědi zdravotníků a zdravotnic a automaticky přebírá jejich tvrzení. Např. to, že „nemalé procento matek přichází do porodnic s rozhodnutím“ (srov. data UZIS k umělé výživě při odchodu z porodnice), nebo že „cílovou skupinou již nejsou porodnice“ (možná nejsou již hlavní cílovou skupinou, ale cílovou skupinou nepochybně jsou, jak ukazují právě i data z analýzy) či že „díky těmto společnostem nyní máme umělé mléko, které prošlo obrovským vývojem a je podobné mateřskému mléku“ (což je v zásadě marketingové tvrzení komerčních společností, nikoliv skutečnost).
2. zatímco rozšiřuje působnost na některé formy digitálního marketingu, opomíjí různé **aplikace** komerčních společností cílící již na těhotné ženy, které i odborná literatura považuje za zásadní kanál k rodičům. (viz Hastings, G. - Angus, A.: [Selling Second Best, how infant formula marketing works](#))

5. Závěrečná doporučení

Jakkoliv oceňujeme snahu o širší záběr doporučení z Analýzy, autoři si zjevně neuvědomili, že se přece jen jedná primárně o **analýzu o ochraně kojení**, přičemž závěry právě k ochraně kojení mohou snadno pro **množství doporučení týkající se podpory a propagace kojení (které však analýza do hloubky nezkoumala, neboť k tomu NetCode není a priori určený)** snadno zapadnout.

Nelze se pak ztotožnit se subjektivním hodnocením, že „*současná regulace marketingových aktivit, týkajících se náhrad mateřského mléka, je podle našeho hodnocení komplexní a dostatečně detailní*“. Je otázkou, zda například výzkumníci nahlédli do [modelového zákona WHO](#), když činili tento závěr.

6. Různé

- zastaralost dat: Je otázkou, proč Analýza cituje Zprávu WHO/UNICEF/IBFAN z roku 2020, neboť tato zpráva se vydává každé dva roky a [aktuální je z roku 2024](#).
- **Nevhodná terminologie:** V textu Analýzy se pak mj. vyskytuje nepřesná terminologie jako např. „mléčné výrobky“ (str. 9), přičemž komerční dětská výživa není nutně založena na kravském mléce, vyskytují se i vegetariánské variace (ze soji, apod.), „laktální sestra“ (str. 44), či nepříliš často používaný pojem „kojivost“ (str. 78)
- **leták o kojení od společnosti HiPP vyhodnocen jako souladný s Kodexem (str. 65):** Letáky od společnosti Hipp, které jsme doposud viděli, byly v rozporu s Kodexem. Bylo by možné upřesnit, jak byl posouzen jeho soulad?

Z výše uvedených důvodů tedy navrhneme toto usnesení:

Komise pro výživu kojenců a malých dětí

1. **vítá**, že byla provedena a zveřejněna *Analýza dodržování Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka prostřednictvím protokolu NetCode* (dále jen

- Analýza*) a oceňuje snahu Ministerstva zdravotnictví, potažmo Státního zdravotního ústavu, o zmapování současné situace v oblasti marketingových praktik;
2. **s politováním konstatuje**, že jí text Analýzy nebyl v předstihu zaslán k případným připomínkám, ačkoliv se jedná o téma, které spadá do rámce činnosti Komise, a členstvo Komise o toto žádalo na jednání Komise dne 22. října 2024;
 3. **doporučuje** následující úpravy a doplnění:
 - a. zajistit, aby doporučení mimo rámec ochrany kojení (tedy zejm. podpora a propagace) nepřekrývaly hlavní výstupy vztahující se k ochraně dle Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí;
 - b. dát text Analýzy i navazující tiskovou zprávu do souladu s oficiálními doporučeními WHO a Ministerstva zdravotnictví ČR ke kojení, konkrétně že doporučení kojit přetrvává i po druhém roce věku dítěte;
 - c. uvést právní rozbor do souladu se závazky České republiky vyplývajícím z mezinárodního práva i dosavadními vládními dokumentům v této oblasti, zejm. *Doporučení Rady vlády pro rovnost žen a mužů ke 40. výročí přijetí Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka* (usnesení vlády ze dne 27. 9. 2023 č. 719), a zpřesnit odkazy na evropské a české právní předpisy a jejich obsah;
 - d. doplnit stručnou analýzu otevřených odpovědí zdravotnických pracovníků a konfrontovat je s dostupnými daty.
 - e. uvést mezi limity Analýzy skutečnost, že nezahrnuje marketing prostřednictvím mobilních aplikací cílených na rodiče.
 - f. aktualizovat citace dat WHO, UNICEF a IBFAN k implementaci Kodexu v členských státech a zpřesnit v Analýze použitou terminologii.
 4. **žádá**, aby Státní zdravotní ústav provedl potřebné změny v Analýze i navazující tiskové zprávě dle bodu 3 a poskytl aktualizovanou verzi Komisi k nahlédnutí před opětovným zveřejněním.